

Vidzemes NVO Labās prakses diena

Viesnīca "Brūzis", Brūža iela 2, Smiltene

2011. gada 20. septembris

Rezultātu apkopojums

NVO Labās prakses diena Smiltēnē vienuviet pulcēja 30 NVO no visa Vidzemes reģiona. Dienas galvenā tēma bija BRĪVPRĀTĪGAIS DARBS, ko tad pasākuma dalībnieki apskatīja no visdažādākajiem rakursiem. Pasākums drīzāk uzskatāms kā darba tikšanās – iespēja Vidzemes organizācijām satīties, dalīties pieredzē, atrast līdzīgas problēmas un kopīgiem spēkiem rast tām risinājumus, tā soli pa solim attīstot brīvprātīgo darbu savā kopienā un Vidzemē.

Ievadā:

Ansis Bērziņš, Valmieras novada fonds
Izpratne par brīvprātīgo darbu, ārvalstu pieredze.

Eva Sāre-Aizsilniece, Centrs "Valdardze"
Organizācijas pieredze brīvprātīgā darba organizēšanā.

Ināra Kalniņa, VNF Labdarības noliktava
Brīvprātīgā viedoklis un pieredze.

Darbs grupās I:

4 paralēlajās grupās dalībnieki dalījās labās prakses piemēros un izaicinājumos, ar kādiem saskaras savā ikdienas darbā – BRĪVPRĀTĪGĀ DARBA kontekstā. Katram dalībniekam tika dots laiks īsi iepazīstināt ar savu pārstāvēto organizāciju, kā arī 1 labās prakses piemēru un 1 izaicinājumu/ problēmjautājumu vai slikto piemēru, no kura citiem mācīties. Darba grupas otrā daļa tika veltīta diskusijām, padomiem un problēmjautājumu risināšanai.

Labās prakses piemēri:

Diāna Lozko, Nodibinājums "Alūksnes un Apes Novada fonds"
Informācijas izplatīšanas un nodošana, izmantojot personiskus kontaktus.

Kristīne Ļeontjeva, Gulbenes novada jauniešu centrs "Bāze"
Organizēta sistēma jauniešu brīvprātīgajam darbam vasarā.

Zane Bulmeistare, Biedrība "Latvijas – Igaunijas institūts"
"Kamoliņš" – nodarbības, kas veicina paaudžu sadarbību un mācīšanos vienam no otra.

Zinaida Bērza, Nodibinājums "Smiltenes muzeja fonds"
Muzejs ir ieguvis savā īpašumā pili un kāda skolotāja brīvprātīgi izveidojusi un organizē izstādes pils tornī – Mākslas istabā.

Juris Pīpkalējs, Biedrība "Līgatnes sporta klubs"
Skolā uzrunāta jauniešu grupa regulāri palīdz organizēt sporta pasākumus.

Citi labie piemēri, kas izskanēja darba grupās:

Pasākums notiek projekta "Saskati iespējas savā kopienā!" ietvaros, kuru īsteno Valmieras novada fonds kopā ar Vidzemes partneriem: Alūksnes un Apes Novada fondu un Smiltenes bērnu brīvā laika centru "Ligzdīna".

Pasākuma norisi finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds.

Starp organizācijas brīvprātīgajiem ir arī seniori virs 70 un 80 gadiem.

Pasākumu labdarīgie un cēlie mērķi uzrunā populārus un visiem zināmus skatuves māksliniekus, kas gatavi bez maksas muzicēt Alūksnes organizācijas labdarības pasākumos.

2010./2011. m.g. projektu nedēļā skolēni ar lielu interesi iesaistījušies brīvprātīgā darbā NVO, valsts iestādēs un privātās organizācijās.

Izaicinājumi:

Laila Ontensone, Biedrība “Latvijas – Igaunijas institūts”

Neprotam piesaistīt brīvprātīgos organizācijām. Un ja tas izdarīts, ar kādiem veidiem un mehānismiem motivēt tos palikt?

Jānis Dinga, Fonds “Krustceles”

Brīvprātīgo darbībā “uzliktā” birokrātija, kur, lai realizētu labos darbus, jāreķinās ar lielu papīru kaudzi.

Liene Dembovska, Jauniešu klubs “Dēms”, Gulbenes novada dome

Kā brīvprātīgajā darbā iesaistīt vidējās paaudzes cilvēkus, ja pat valstiskā līmenī Eiropas brīvprātīgā darba gads ir jārealizē Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes lietu departamentam?

Ilze Leicāne, Biedrība “Atbalsts Valkas ģimenēm”

Kā piesaistīt kvalificētiem darbiem brīvprātīgos no vidējās paaudzes vecuma grupas un paturēt viņus regulārai darbībai? Īpaši aktuāli tas ir, ja pasākumi notiek pa dienu (darba laikā) un regulāri. Piemēram, nodarbības bērnu dienas centrā var vadīt tikai zinoši cilvēki, kuri visticamāk ir aizņemti savā maizes darbā.

Citi izaicinājumi, kas izskanēja darba grupās:

Kā brīvprātīgos noturēt Cēsu organizācijā, ja to ikdienas “maizes” darbs atrodas Rīgā? Kā spēt noturēt brīvprātīgo, ja tam vēl jāapgādā ģimene un fiziski nepietiek laiks brīvprātīgajam darbam?

Netiek domāts par brīvprātīgo iesaisti un palīdzību mazāk zināmām grupām, piemēram, cilvēkiem ar anoreksiju.

Grūtības skolēniem savienot mācības un ārpusstundu aktivitātes ar brīvprātīgo darbu, jo tie jaunieši, kas ir aktīvi, ir aktīvi visiem.

Kā vairot institūciju atvērtību, izpratni par brīvprātīgo darbu, uzticību?

Nevalstiskajam sektoram deleģē teritorijas sakopšanu un uzturēšanu par saviem resursiem, bet neļauj to darīt ilgstoši, izsludinot konkursus no jauna katru gadu (attiecībā uz brīvprātīgo darbību kultūras pieminekļu un teritorijas uzturēšanu).

Reorganizēt-atļaut reformas reliģisko organizāciju likumā – novērst maldu mācību šajā likumā.

Ja brīvprātīgais tiek piesaistīts projektos (vai citos laikā ierobežotos procesos), tad mainoties projekta vadītājam, ir šķirtne starp brīvprātīgo darbinieku un vadītāju.

Iespēju rast brīvprātīgo darbu strādājošajiem cilvēkiem vakaros, kaut līdz 5 stundām nedēļā (pansionātos, slimnīcās, bērnu namos u.c. soc. palīdzības iestādēs) – vai tam šīs iestādes ir gatavas?

Pasākums notiek projekta “Saskati iespējas savā kopienā!” ietvaros, kuru īsteno Valmieras novada fonds kopā ar Vidzemes partneriem: Alūksnes un Apes Novada fondu un Smiltenes bērnu brīvā laika centru “Ligzdīna”.

Pasākuma norisi finansē atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds.

Cilvēkiem trūkst informācija, kurās iestādēs var griezties, lai uzzinātu un iesaistītos brīvprātīgajā darbībā.

Pusdienu laikā diskusijas turpinājās un tika jau meklēti risinājumi kopīgajām problēmām.

Darbs grupās II:

Pusdienu laikā dalībniekiem bija iespēja apdomāt, kurš no 4 brīvprātīgā darba aspektiem šķiet interesantākais vai rada visvairāk jautājumu un par ko ir gatavi diskutēt otrajā darba grupā. Paralēlās diskusijās tika apspriesti sekojoši temati:

- Brīvprātīgo piesaiste, atlase, apmācība,
- Brīvprātīgā darba organizēšana,
- Brīvprātīgo motivēšana un noturēšana,
- Brīvprātīgo atzišana, novērtējums.

Pieraksti no katras grupas darba:

1. Brīvprātīgo piesaiste, atlase, apmācība.

Brīvprātīgo piesaiste:

- Izplatot informāciju, izmantojot vietējo avīzi, ziņojuma dēli, pašvaldību informatīvos ziņojumus, sociālos interneta portālus kā draugiem.lv un facebook.com, organizācijas mājaslapu, blogu;
- Izmantojot personīgos kontaktus un radot personisku saikni ar visiem (īpaši svarīgi, ja to dara organizācijas līderis – harizmātiska personība);
- Jābūt skaidram organizācijas darbības mērķim;
- Savs darbs ir jāmīl;
- Lūdzot Dievu;
- Jābūt praktiskam, taustāmam brīvprātīgā darba novērtējumam;
- Galvenais – brīvprātīgo piesaistīti org-jas paveiktie darbi, labā prakse.

Brīvprātīgo atlase:

- Kritēriju neesamība;
- Kritērijiem vajadzētu būt, taču nav tik daudz brīvprātīgo cilvēku, lai veiktu atlasī;
- Cilvēki tiek vērtēti pēc uzticības (nepieciešams laiks), tiek skaidri pateikti iemesli; kāpēc brīvprātīgais neder org-jai;
- Cilvēki tiek atlasīti tiem darbiem, kas veicam tīri tehniski.

Brīvprātīgo apmācība:

- Apmāca speciālisti no galvenās/centrālās komitejas;
- Apmācība caur savu praktisko pieredzi, pašam sevi “izmēģinot” šajā jomā;
- 10-15 min cilvēki tiek individuāli iepazīstināti ar org-jas mērķiem, misiju un darbību (reāli notiek);
- Iepazīšanās apmācības dienas garumā par org-jas mērķiem, misiju un darbību (būtu ļoti labi, ja tā tas notiktu, bet nepieciešams papildus laiks, finanses, vēlme un sapratne to darīt);
- Zināšanu pārbaude par noteiktu tēmu;
- Kopīgs komandas darbs.

2. Brīvprātīgā darba organizēšana.

- Laiks – kad un kā brīvprātīgais strādā;
- Pašam jāformulē mērķis un skaidrs plāns – darba shēma;
- Kā noslodzi organizēt;
- Kā satikties iepriekš;
- Ieinteresēt;
- Telpas;
- Līgums (organizēta BD sastāvdaļa, nopietna attieksme, projekta apliecinājums BD);
- Neuzticēt finanšu lietas;

Pasākums notiek projekta “Saskati iespējas savā kopienā!” ietvaros, kuru īsteno Valmieras novada fonds kopā ar Vidzemes partneriem: Alūksnes un Apes Novada fondu un Smiltenes bērnu brīvā laika centru “Ligzdīna”.

Pasākuma norisi finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds.

- Negodprātīga rīcība – nodrošināties pret šādu risku;
- Neuzņemies vairāk nekā var izdarīt;
- Iekšējās kārtības noteikumi.

3. Brīvprātīgo motivēšana un noturēšana.

Kas motivē un notur brīvprātīgo organizācijā?

- Ilgstoša darbība organizācijā, redzot, ka paveikts, kas paliekošs,
- Gandarījums par darbu,
- Pateicība masu medijos,
- Pasākumi (kino, teātris, ceļojums) kā balva/pateicība par ieguldīto,
- Labu, brīvprātīgā izteiktu ideju realizēšana,
- Ilgtermiņa līgums, darbība disciplinē,
- Piedāvāt interesantu darbu
- Konkrētība, ko darīt
- Nodrošināt brīvprātīgo ar atbalstītāju/mentor.
- Personīgs kontakts ar mentoriem, vadības piedalīšanās,
- Parādīt emocionālo momentu (cik skaisti/ labi ir pēc tava darba).

Kā vairot piederības sajūtu?

- vienota simbolika (tērpi, cepures)
- Aicinājums kļūt par biedru organizācijā = personīgs uzaicinājums, uzruna
- Aptaujas par ieguvumiem darbībā un ieteikumi turpmāk
- mudināt brīvprātīgos ieraudzīt jēgu savā darbībā
- Uzticēt atbildīgākus uzdevumus (nodrošināt iespēju AUGT)
- Atgriezeniskā saite (tai skaitā saņem no organizācijas ziņojumus par tās darbību, pasākumiem).
- Daudz strādāt ar sabiedrību – stāstīt par visu pušu ieguvumiem, publiski uzslavēt brīvprātīgos.

4. Brīvprātīgo atzīšana, novērtējums:

- pateicības mielasts, bonusi, brīva pieeja noteiktām lietām un procesiem;
- sertifikāti, pateicības vēstules, rekomendācijas citiem projektiem, citā darbā;
- semināri, apmācības;
- sakaru tīkla izveidošanās, iekļūšana vidē, kas pirms tam nav bijusi pieejama;
- ekskursijas, kultūras un atpūtas pasākumi;
- veselības polises, veselības uzlabošanas procedūras;
- publisks “paldies” masu medijos, publiskos pasākumos;
- roku darbs, dāvana, lietas kā “paldies” formas;
- mutisks “paldies” no vadošām/atbalsta personām;
- izaugsmes iespējas – uztic ar vien atbildīgākus jautājumus, līgumu slēgšana uz ilgāku sadarbības laiku – ilglaicīgu attiecību dibināšana;
- piederības sajūta kādai organizācijai/grupai/projektam, kas izpaužas vienotā apģērbā, simbolikā u.tml.

Pie brīvprātīgā darba atzīšanas/novērtēšanas būs situācijas, kad jāzina, kā rīkoties, ja cilvēku atzīstam kā neatbilstošu attiecīgajam darbam. Tad kā atzīšanas/novērtēšanas rīcība var būt:

- novada, uztic citus uzdevumus;
- mutiski – sarunas veidā – argumentēti atsaka cilvēkam palīdzību;
- apmācības, semināri, lai veiksmīgi veiktu uzticēto darbu;
- pavadošā/atbalsta persona, kura ir zinoša attiecīgajā darba jomā un ievada, seko brīvprātīgajam darba uzdevuma veikšanā.

Pasākuma rezultātā gan dibināti jauni kontakti, gan attīstītas idejas turpmākai sadarbībai, brīvprātīgā darba popularizēšanai un brīvprātīgā darba vakanču izveidei.

Pasākums notiek projekta “Saskati iespējas savā kopienā!” ietvaros, kuru īsteno Valmieras novada fonds kopā ar Vidzemes partneriem: Alūksnes un Apes Novada fondu un Smiltenes bērnu brīvā laika centru “Ligzdīna”.

Pasākuma norisi finansē atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds.

